

'Wat jij hebt, dat wil ik ook wel'

De Morgen - 31 Okt. 2014

Pagina 84

POLITIEK VERSUS EMOTIE. In The Marx Sisters spelen Natali Broods en Sara De Roo dochters van Karl Marx, worstelend met de erfenis van hun vader. Tegenpolen op scène, vriendinnen in het echt. 'We redden elkaar op tijd en stond.'

We hebben het getimed. Zet Natali Broods en Sara De Roo samen en om de vier minuten barst een van de twee in lachen uit. Wanneer ze onderling passages uit hun nieuwe voorstelling The Marx Sisters reciteren, al plagend steken onder tafel uitdelen ("daar heb je sowieso lang over nagedacht") of herinneringen ophalen aan de tijd dat ze samen meer op café hingen dan op scène.

De frontvrouwen van Compagnie De Koe en tg STAN kennen mekaar al bijna twintig jaar.

Broods: "Onze eerste voorstelling samen was JDX-public enemy, denk ik. Ik zat nog op school, jij was al een grote naam. Ik was meteen onder de indruk."

De Roo: "Ik heb een slecht geheugen, maar herinner me wel dat er meteen die klik was. Een klik die is geëvolueerd naar een langdurige, diepe vriendschap. Haar beste kwaliteit? Dat is makkelijk: haar kapper."

Broods: "Zeg, dat is niet bepaald een verdienste."

De Roo: "Toch wel, toch wel. Ik heb niet eens een kapper."

Broods: "Wat ik zo mooi vind aan Sara, en zelfs bewonder, is haar tegenstrijdig kantje."

De Roo: "Pas op wat je nu zegt, he."

Broods: "Ze kan heel streng zijn, ook voor zichzelf, en heel fel voor iets opkomen, maar tegelijkertijd is ze heel los en een beetje gek. Dat is een mooie combinatie. Zelf blijf ik meer op de achtergrond. Ik ben meer een binnenvreter."

De Roo: "Nu kan ik niet achterblijven. Nu moet ik wel iets over jou zeggen. Schrijf maar op: Natali heeft, zowel tijdens het spelen als in het dagelijkse leven, een fantastische mix van hypervrouwelijkheid en zelfstandigheid. Dat zou ik ook wel willen."

Broods: "(lacht) Ik ga dit artikel nu al uitknippen."

Helpt die vriendschap ook bij het spelen?

De Roo: "We hebben alleszins eenzelfde manier van naar de wereld kijken. Het gesprek is altijd heel inspirerend."

Broods: "Ook als vrouwen onder elkaar, samen in de auto op tournee en gezellig bijbabbelen. Anders zit ik altijd tussen die mannen van De Koe."

De Roo: "We redden elkaar op tijd en stond. Je moet je plek als vrouw altijd bevechten. (spreekt ostentatief in de bandopnemer) De wereld verandert gewoon niet."

"Niet dat met een vrouw samenwerken een garantie is voor een rustig werkproces. Integendeel, het kan heel ingewikkeld zijn. Omdat je in elkaars spiegel kijkt. Het komt plots veel dichterbij. Bij mannen blijft er een zekere afstand en dat kan aangenaam zijn. Maar met Natali kan ik goed samen in dezelfde spiegel kijken."

Broods: "We hebben al vaak samen gespeeld. In de serie Met man en macht speelden we zussen. Dat was zo tof dat we het nu weer doen in The Marx Sisters."

Julie spelen Eleanor en Laura, dochters van Karl Marx. Was er echt nog nood aan een stuk over het marxisme?

Broods: "Eigenlijk is dit geen voorstelling over Marx."

De Roo: "Klopt, ik speel Eleanor niet. Ik ben niet geïnteresseerd in het spelen van een historisch figuur. Van re-enactment komen mijn haren overeind. Wij vertellen iets over mensen die bestaan hebben, maar verstoppen nooit dat we het zelf niet zijn. Van de zeven kinderen van Marx zijn Eleanor en Laura de enigen die hun vader hebben overleefd en die dus opgezadeld worden met zijn nalatenschap. Ze hebben ook een zware jeugd gehad, zijn opgegroeid in bittere armoede, omdat Marx geen broodschrijver wilde zijn. Het stuk gaat over hoe je daar mee omgaat."

Broods: "Moet je de wereld veranderen of bij je eigen gezin beginnen? Eleanor staat op de barricaden en strijdt mee voor de rechten van de arbeiders. Maar achter de schermen zit ze in een heel ongelukkig huwelijk. Laura heeft voor haar gezin gekozen en is drie kinderen verloren. In de tekst zegt ze: 'Je moet je kinderen niet opzadelen met je idealen', want zo offer je ze eigenlijk een beetje op."

De Roo: "Dit is geen gortdroge analyse van het marxisme, wel een komische zelfreflectie. Over hoe wij als mensen en theatermakers met onze eigen normen en waarden omspringen, met ons eigen onvermogen om met wereld om te gaan."

Op welke manier?

De Roo: "Je wordt voortdurend heen en weer getrokken tussen eigenbelang en het grotere belang. Ik heb veel kritiek op de consumptiemaatschappij, maar ondertussen spring ik ook een winkel binnen om een nieuwe jeans te kopen. Over dat dilemma gaat de voorstelling: hoe radicaal moet je eigenlijk zijn om iets te mogen zeggen? Kun je wel kritiek hebben als je zelf meedraait in dat systeem? We leggen iets op tafel waar we zelf niet helemaal mee om kunnen. Die kwetsbaarheid is de kracht van de voorstelling."

Broods: "Bij zinnen van Eleanor denk ik soms: 'Godverdomme, dat is waar', en dan voel ik me zelf lui en zelfzuchtig. Zo zegt Sara op een gegeven moment in de voorstelling: je kunt niet altijd aan de zijkant blijven staan. 'Een keer blind dat kruispunt op en eens zien wat er gebeurt.' Niet dat ik geen roekeloze kant heb, maar ik blijf toch vaak steken bij het wikken en wegen van de mogelijke gevolgen. Soms vind ik dat jammer."

De Roo: "Ik heb Het kapitaal niet gelezen, maar het communistisch manifest blijft toch actueel. Waarom kunnen we ons wel perfect voorstellen dat we op de maan wandelen, maar niet dat er een ander systeem dan het kapitalisme de wereld kan doen draaien?"

Broods: "Mensen zijn bang om te verliezen wat ze hebben. We gaan allemaal graag op vakantie. Ik ook. Ik heb het ook niet slecht. Ik wil dat ook voor mijn kinderen en voor mezelf. In dit stuk kijk ik constant in de spiegel."

Was het moeilijk om een vrouw te spelen die haar drie kinderen verliest, terwijl je zelf recent moeder bent geworden?

Broods: "Ik heb daar vooraf met Sara over gesproken en Willem (de Wolf, auteur en mede-acteur, KVDP) heeft dat dan ook in de tekst verwerkt. Ik zeg letterlijk: 'Ik had eigenlijk geen zin om iemand te spelen die zijn kinderen verliest.' Als je pas moeder bent wil je je vooral hechten en niet over ontvoogding spreken. Maar kom, het gaat heel goed met mijn jongens."

De Roo: "Eigenlijk gaat het daar ook niet over, over je inleven in dat verdriet."

Broods: "Nee, daar doen wij niet aan mee, aan inleving. (lacht)"

Wat heeft jullie in het stuk getrokken: het emotionele verhaal van de zussen of het politieke luik?

De Roo: "Beide. Ik ben heel blij met het politiek uitgesprokene van deze tekst. Daar was ik echt aan toe. Hoe moeilijk dat ook is, want je wil duidelijk zijn zonder drammerig te worden. Ik had geen zin om in metaforen en beelden te spreken. Achter klassieke teksten kun je je makkelijk verstoppen. Je speelt iets van Tsjechov en het publiek gaat achteraf blij naar huis."

Broods: "Blij? Bij Tsjechov?"

De Roo: "Ok, misschien ook wat somber. Na een stuk van Molière dan. Ik wil niet alleen iets actueel maken, maar ook iets acuut. Iets dwingend. Al kan dat natuurlijk ook bij klassieke stukken. Ik ga altijd op zoek naar de relevantie nu."

"De link tussen deze voorstelling en de actuele bezuinigingen in ons land is snel gemaakt. Stel dat ze mij zouden overtuigen dat iedereen moet bezuinigen, dan zou ik het normaal vinden dat iedereen naar verhouding bijdraagt. Maar dat is niet wat er nu gebeurt. Het grote kapitaal wordt met rust gelaten en ze gaan het geld halen bij de werkende mens."

"Toneelspelen moet bij liefhebberij blijven": is dat een ironische steek naar het huidige cultuurbeleid?

De Roo: "Dat is iets wat Marx tegen zijn dochter zei. Eleanor mocht van hem niet verder gaan in toneelspelen. Dat is een grappig commentaar op het populisme. Natuurlijk staan we niet achter die stelling. Spelen is niet alleen liefhebberij, dat is een leven."

"Ook als het over de bezuinigingen in de cultuursector gaat word je heen en weer getrokken. Langs de ene kant wil je voorstellingen maken en blijven maken, anderzijds maak je deel uit van een wereld waar veel mensen niet tevreden zijn maar er zich toch bij neer lijken te leggen."

Broods: "Het is moeilijk om je daar al over uit te spreken, want het is op dit moment nog wat afwachten. Maar ik vind het toch beangstigend. Bij De Koe staat het water ons al aan de lippen. Omdat we nu samen met STAN werken hebben we een costumière. Dat is een ongelooflijke luxe, anders moeten we dat zelf bijeen zoeken. Grote coproducties gaan ook nog amper. We hebben geen reserves."

De Roo: "Nu, op het vlak van cultuur, zijn wij in België beter af dan in Nederland. We spelen The Marx Sisters ook in Nederland. Dat loopt heel goed, maar we hadden daar op voorhand echt schrik voor."

Waarom?

De Roo: "Toen we daar de laatste keer met STAN speelden, moest de helft van de voorstellingen afgelast worden. Geen volk in de zalen. In Nederland heerst het idee dat cultuur iets is voor linkse bobo's en het publiek is daar voor een groot deel in meegegaan."

Broods: "Ik hoop dat het cyclisch is. Dat zit in mij, dat ik daarin geloof. Dat het hierna weer beter wordt."

De Roo: "Dat siert u."

KIM VAN DE PERRE

Copyright © 2014 De Persgroep Publishing. Alle rechten voorbehouden